

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสามารถในการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน นักเรียนจะต้องใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ ทั้งสิ้น นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านส่วนใหญ่จะประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะเมื่อเข้าใจเรื่องที่อ่านก็ย่อมจะสามารถนำความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอ่านมาดัดแปลงใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาและในชีวิตประจำวัน จึงอาจกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการศึกษาทุกระดับ และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น การสอนภาษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารได้ เป็นจุดมุ่งหมายที่ครูสอนภาษาต่างประเทศทั่วโลกยอมรับ และการที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าว ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการ ฟัง พูด อ่านและเขียน อันเป็นทักษะในการแสดงออกทางภาษา ในบรรดาทักษะทั้งสี่นี้ ครูสอนภาษาต่างก็ตระหนักดีว่า ทักษะที่ได้รับการเน้นมากกว่า เป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดสำหรับนักเรียนคือทักษะการอ่าน (Fraida Dubin 1982:14)

การอ่านมิได้มีความหมาย เพียงแค่สามารถจำตัวอักษร หรือถอดรหัสของเสียงได้เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ต้องการความสามารถหลายด้านด้วยกัน ตั้งแต่ความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการใช้ความคิดและมโนทัศน์ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันกับการให้เหตุผล ความสามารถในการเข้าใจความคิดของผู้เขียน ระบุวัตถุประสงค์หรือความตั้งใจของผู้เขียน ตลอดจนการติดตามเค้าโครงเรื่องของข้อความที่อ่านได้ นั่นคือ นอกจากจะอ่านแล้วเข้าใจเรื่องที่อ่าน หรือเข้าใจความคิดของผู้เขียนแล้ว ยังต้องสามารถคิดวิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ (Critical Reading) และประเมินผล (Evaluation) สิ่งที่อ่านไปแล้วได้อย่างดี (Katherine B. Hester 1955:84)

องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ยังรวมความไปถึงอัตราเร็วในการอ่าน และความเข้าใจในการอ่าน เซอร์ เบิร์ต ดับเบิลยู. เซลลิจอร์ (Herbert W. Seliger 1972: 39-55) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการอ่านหมายถึง ความเข้าใจและความเร็วในการอ่าน ซึ่งนับจากจำนวนคำที่อ่านได้ใน 1 นาที และจากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาที่อ่านช้าจะมีความเข้าใจในระดับต่ำด้วย ในทำนองเดียวกัน นิโคลัส เฟอร์กูสัน (Nicolas Ferguson 1973:29-34) ได้ให้ข้อคิดว่า การฝึกให้นักเรียนอ่านอย่างรวดเร็วจะทำให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ง่ายกว่าการอ่านช้า ๆ เนื่องจากไม่ต้องหยุดชะงักในการอ่านเพราะไม่รู้ศัพท์ จึงทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะสามารถอ่านได้ และเกิดแรงผลักดันในการอ่าน

นอกจากความเร็วและความเข้าใจในการอ่านแล้ว ทักษะในการอ่านยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้นักเรียนสามารถอ่านได้ดี ดังนั้น ความรับผิดชอบของครูจึงหาได้สิ้นสุดลงที่การให้เด็กอ่านออกเท่านั้นไม่ หน้าที่อีกส่วนหนึ่งคือการส่งเสริมให้เด็กต้องการอ่านหนังสืออยู่เสมอ รวมทั้งการอ่านนอกชั้นเรียนหรือการอ่านตามลำพัง

การที่ครูจะบรรลุจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจึงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะครูต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของการอ่าน เข้าถึงจุดมุ่งหมาย และความต้องการของผู้เรียน ต้องศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนอ่าน รวมทั้งสามารถจัดเตรียมบทเรียนและกิจกรรมเพื่อฝึกฝนให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในการอ่านและอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ปัญหาเกี่ยวกับการสอนอ่านในปัจจุบันได้แก่การที่นักเรียนบางคนอ่านช้าเนื่องจากให้ความสนใจต่อรายละเอียดบางตอนจนไม่สามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นของผู้เขียนได้ เนื่องจากผู้เขียนมิได้แสดงแนวคิดหรือใจความสำคัญของเรื่องโดยตรง (Mitchall Swan 1978:1)

สำหรับการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยทั่วไปในประเทศไทยนั้น เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2514:48) กล่าวว่า ครูผู้สอนยังนิยมใช้วิธีแปลอยู่ การใช้อุปกรณ์การสอนมักใช้แต่กระดานดำและชอล์ก ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอน แต่มักเป็นเพียงการตอบคำถามเท่านั้น การสอนโดยวิธีแปลนี้จึงไม่ได้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านแต่อย่างใด นอกจากนี้ครูสอนภาษาบางท่านก็ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการสอนอ่านเท่าที่ควร เพราะคิดว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะการรับสาร (Receptive Skill) จึงไม่สำคัญเท่าทักษะประเภทสร้างสรรค์ (Productive Skill) อันได้แก่ทักษะการพูดและเขียน ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วการอ่านเป็นวิธีการสำคัญ

ที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษาเพิ่มขึ้น อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการพูดและเขียนต่อไป (Kenneth Chastain 1976:280)

นอกจากนี้การที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และมีบทบาทสำคัญแต่เพียงผู้เดียวทำให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะของการสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) ซึ่งทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและเกิดทัศนคติที่ไม่ดีในการเรียน ดังที่ ทีโอดอร์ ดับเบิลยู ฮิปเพิล (Theodore W. Hipple 1973:9) ได้ให้ข้อคิดว่า การที่ครูมีบทบาทสำคัญในการสอน รวมทั้ง เลือกวิธีการสอนด้วยตนเองโดยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือจับกลุ่มสนทนา ทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จเพราะขาดในสิ่งที่ เรียกว่า การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วม (Participatory Education) ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันจึงมีนักภาษาศาสตร์และนักการศึกษาหลายท่านเห็นพ้องกันในเรื่อง การให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้โดยมีแนวคิดที่ว่า ครูควรทำตัวเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ (Counsellor) หรือแนะแนวทาง (Guide) เท่านั้น ในห้องเรียนที่มีลักษณะดังกล่าว นักเรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน (Active Participants) อย่างแท้จริง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้น พบว่ามีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอยู่หลายรูปแบบ เช่น การใช้ระบบการสอนไม่แบ่งชั้น (Nongraded Education) การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) การสอนโดยใช้สื่อผสม (Multi-Media Instruction) บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) ชุดการสอน (Instructional Packages) หน่วยการเรียนรู้การสอน (Module) การสอนแบบกลุ่ม (Group Instruction) วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) และที่สำคัญคือ การเรียนด้วยตนเอง (Self-Study) และการเรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอน (Peer-Tutoring) ซึ่งสองวิธีสุดท้ายนี้เป็นวิธีที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับการเรียนด้วยตนเอง (Self-Study หรือ Independent Study) เป็นเทคนิคการสอนซึ่งสืบเนื่องมาจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้การสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล (Individualized Instruction) อันมีพื้นฐานมาจากแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษาสามประการคือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ความพร้อม (Readiness) และการใช้เวลาเพื่อการศึกษา โดโรธี บี ฟาร์เนอร์ (Dorothy B. Farner 1975: 28) ได้แบ่งประเภทของการเรียนการสอนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็น 4 ประเภทคือ

1. การเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการเรียน (Individualized Diagnosed and Prescribed Instruction)
2. การเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยให้นักเรียนเลือกอุปกรณ์การเรียนด้วยตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันตามที่ครูกำหนด (Self-directed Instruction)
3. การเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยให้นักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนเอง แล้วเรียนตามโปรแกรมที่ครูจัดให้ (Personalized Instructional Programs)
4. การเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคลโดยให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนและเรียนด้วยวิธีของตนเอง (Independent -study Programs)

ทักษิณา สิริพจนกุล (2522:13-14) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น (Independent-study) ไม่จำเป็นว่าจะใช้ได้เฉพาะกับนักเรียนที่เก่งมากเท่านั้น เพราะมนุษย์ทุกคนต้องการความสำเร็จและถ้าครูเชื่อแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่า แรงกระตุ้นภายใน (Individual Motivation) อันเกิดจากการได้ทำงานตามที่ตนรักหรือสนใจ ย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าแรงกระตุ้นภายนอก (Extrinsic Motivation) เช่น การให้รางวัลหรือการลงโทษ ดังนั้น ครูย่อมช่วยเหลือให้นักเรียนทุกคนศึกษาค้นคว้า และประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ อย่างไรก็ดี ในระหว่างที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่นั้น ไม่ว่าจะ เป็นระดับง่ายหรือยาก ครูควรจะช่วยให้ความช่วยเหลือ คอยให้คำแนะนำ ตลอดจนติดตามผลงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนวิธีการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน (Peer-Tutoring) หมายถึง การให้นักเรียนด้วยกันเองช่วยกันสอนนักเรียนคนอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เทคนิคดังกล่าวอาจนำมาใช้ในชั้นเรียนปกติ หรือชั้นเรียนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ เช่น ในการสอนทบทวนหรือซ่อมเสริม การจัดการเรียนการสอนอาจจัดให้นักเรียนเรียนและสอนเป็นคู่ ๆ (One-to-One Instruction) หรืออาจแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยให้นักเรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อนในกลุ่มของตนเอง สิ่งสำคัญที่ครูต้องพิจารณาคือ การเลือกนักเรียนผู้สอน (Tutors) และนักเรียนผู้เรียน (Lutees) การจับกลุ่มหรือจับคู่ระหว่างนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน และ

การเตรียมให้นักเรียนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน

ในระยะสองสามปีนี้ นักการศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนอย่างจริงจัง มีงานวิจัยในต่างประเทศมากมายที่กล่าวถึงการให้เทคนิคดังกล่าวและคุณค่าที่ได้รับในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ใช้ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู และช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจบทเรียนมากขึ้นเพราะได้ใช้ภาษาระดับเดียวกัน เข้าใจปัญหาซึ่งกันและกัน จึงสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กันและกันได้อย่างดี สเตลลา แสตทแมน (Stella Statman 1982:124) กล่าวว่า การสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนช่วยแบ่งเบาภาระครูและช่วยทำให้บรรยากาศการสอนดำเนินไปด้วยดีซึ่ง ฮิวซ์ ลีอง (Hugh Leong 1981:12-15) ก็สนับสนุนความคิดนี้ และได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบนี้ว่า ช่วยแก้ปัญหเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในชั้นที่มีมากเกินไป และช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น /

อย่างไรก็ตาม การสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนยังไม่เป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย ทำให้ที่น่าสนใจที่จะทำการทดลองสอนเกี่ยวกับเทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอน (Peer-Tutoring) กับที่เรียนด้วยตนเอง (Self-Study) ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอันจะเป็นแนวทางในการนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ในความเป็นจริง และเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าในด้านนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอน กับที่เรียนด้วยตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มนักเรียนเก่งที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนกับที่เรียนด้วยตนเอง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มนักเรียนอ่อนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนกับที่เรียนด้วยตนเอง

สมมุติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของ กิบบอน ซี ที. ฟิทซ์ และ ดี จี เรย์ (Gibbon C.T, Fitz and D.G.Reay 1982:39-44) ที่เปรียบเทียบคะแนนวิชาภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนกลุ่มหนึ่งหลังการทดลองสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนกับคะแนนทดสอบก่อนการทดลอง ปรากฏว่า คะแนนทดสอบของนักเรียนทั้งกลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แม้แต่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มอ่อนหลังการทดลอง ยังเพิ่มสูงขึ้นเท่ากับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มเก่งก่อนการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนการสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน ดังนั้น นักเรียนที่เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนจึงน่าจะมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีอื่น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. นักเรียนที่เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนมีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยตนเอง
2. นักเรียนเก่งที่เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน มีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนเก่งที่เรียนด้วยตนเอง
3. นักเรียนอ่อนที่เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนมีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนอ่อนที่เรียนด้วยตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคต้น ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนราชดำริ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 36 คน โดยทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

2. แบบสอนที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอนวัดสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการทดลอง วิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพมาเป็นลำดับ มีความตรงตาม เนื้อหาและเชื่อถือได้

3. ผู้วิจัยทำการสอนเองไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอน หรือกลุ่มที่เรียนด้วยตนเอง โดยทั้งสองกลุ่มใช้บทเรียนที่มีเรื่องและเนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลาในการสอนและทำการสอบใน เวลาที่เท่ากัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การให้ เพื่อนช่วยสอนหมายถึง การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียนเก่ง และนักเรียนอ่อนคละกัน ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยนักเรียนเก่งจะทำหน้าที่ เป็นนักเรียนผู้สอนสอนนักเรียนผู้เรียนซึ่งเป็นนักเรียนอ่อนในกลุ่มของตน สำหรับวิธีการสอนนั้นนักเรียนผู้สอนในแต่ละกลุ่ม เป็นผู้กำหนดเอง โดยให้อุปกรณ์การสอนและแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่ง เป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน

การเรียนด้วยตนเอง หมายถึง การให้นักเรียนอ่านด้วยตนเอง โดยใช้อุปกรณ์การสอน และแผนการสอนตามที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ✓

ผลสัมฤทธิ์ในการ เรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความ เข้าใจภาษาอังกฤษ

นักเรียน เก่ง หมายถึง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จากการสอบด้วยแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ (อ.432) ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2526 สูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไคล์ 60 ขึ้นไป

นักเรียนอ่อน หมายถึง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (อ.432) ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2526 ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไคล์ 60 ลงมา

ประโยชน์ที่จะได้รับ ในการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับทักษะการอ่าน

3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องการสอน โดยให้เพื่อนช่วยสอนแก่ผู้สนใจต่อไป